

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΧΑΪΝΕ

(Από τὸ βιβλίο τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ ποιητοῦ πριγκηπίσσης Ντέλλα-Ρόκκα.)

ΤΟΥΣ πρώτους του στίχους ὁ Ἑρρίκος Χαΐνε τοὺς ἐδημοσίευσε, ὑπὸ ψευδώνυμο, σὲ διάφορες ἐφημερίδες καὶ περιοδικά. Ἀργότερα, ὁ νεαρὸς ποιητὴς συνεκέντρωσε τὰ ποιήματά του σὲ συλλογὴ καὶ ἐπρότεινε στὸν ἐκδότη τῆς Λειψίας Μπροκχάους νὰ τὰ βγάλῃ σὲ βιβλίο. Ὁ ἐκδότης ὅμως ἀρνήθηκε. Ὁ Χαΐνε πικράθηκε πολὺ ἀπὸ τὴν ἀρνησι αὐτῆ, παρηγορήθηκε ὅμως μετὰ τὴν ιδέα ὅτι τὸ ἴδιο εἶχε πάθει καὶ ὁ Γκαίτε ὅταν ἦταν νέος.

Στὰ 1821 τέλος ἕνας ἄλλος ἐκδότης, ὁ βιβλιοπώλης Μάουρερ, ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ τὴν συλλογὴ. Στὸν ποιητὴ ὅμως δὲν ἔδωκε, ὡς ἀνταμοιβή, παρά... σαράντα μόνον ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου του!

Σπανίως βιβλίο πέτυχε τόσο ὅσο ἡ πρώτη συλλογὴ τοῦ Χαΐνε. Παρ' ὅλα ταῦτα καὶ γιὰ τὴν ἔκδοσι τῆς δεύτερης συλλογῆς του, ὁ νεαρὸς ποιητὴς συνάντησε τὶς ἴδιες δυσκολίες πού εἶχε συναντήσει καὶ γιὰ τὴν πρώτη. Οἱ ἐκδότες ἀρνιόντουσαν νὰ τὴν ἐκδώσουν. Τέλος τὴν ἀγόρασε κι' αὐτὴν ἕνας ἐκδότης τοῦ Ἀμβούργου, ὁ Κάμπε, ἀντὶ χιλίων φράγκων. Τὸ δεύτερο αὐτὸ βιβλίο τοῦ Χαΐνε εἶχε ἀκόμα μεγαλύτερη ἐπιτυχία ἀπὸ τὸ πρῶτο. Ὁ ἐκδότης του κέρδισε ἀμύθητα ποσά... Τόσο δὲ ἐνθουσιάστηκε ὁ Κάμπε ἀπὸ τὴν... ἐπιχείρησι αὐτῆ, ὥστε ἔσπευσε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀποκλειστικὴ ἐκμετάλλευσί τῶν ἔργων τοῦ Χαΐνε... ἀντὶ πινακίου φακῆς, γιατί, καθὼς εἶνε γνωστὸ, ὁ Χαΐνε ἐλάχιστη σημασία ἔδινε στὰ χρήματα.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὁ μὲν Χαΐνε νὰ παραμείνῃ φτωχὸς σ' ὅλη του τὴ ζωὴ, ὁ δὲ Κάμπε νὰ γίνῃ σὲ λίγον καιρὸ ἐκατομμυριούχος!

***

Ὁ Χαΐνε ἐθαύμαζε πολὺ τὸν Γκαίτε. Καὶ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ διετήρησε βαθύ σεβασμὸ πρὸς τὸν ποιητὴ αὐτὸν τῶν ἀριστουργημάτων.

Ὁ γηραιὸς ποιητὴς ὅμως δὲν εἶδε χωρὶς κάποιον φθόνον ἀνατέλλῃ ὁ νέος αὐτὸς λαμπρὸς ἀστὴρ τῆς γερμανικῆς φιλολογίας... Κι' ἔτσι, ποτὲ δὲν τὸν συμπάθησε πολὺ, οὔτε ὑπῆρξε πάντοτε δίκαιος πρὸς αὐτόν.

Κάποτε ὁ Χαΐνε ἐπῆγε ἐπίτηδες στὴ Βαυμάρη, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν συγγραφέα τοῦ «Φάουστ». Ὁ Γκαίτε τὸν ἐδέχθηκε μετὰ τὴν συνηθισμένη φιλοφροσύνη. Ἀφοῦ κουβέντισαν γιὰ διάφορα ζητήματα, ὁ Γκαίτε ρώτησεν ἔξαφνα τὸν νεαρὸ ἐπισκέπτη του:

— Καὶ μετὰ τί καταγίνεσθε τώρα;

— Μά... μετὰ τὸν «Φάουστ», ἀπάντησε ὁ νέος ποιητὴς. Τώρα ἀκριβῶς τὸν διαβάζω...

Ὁ Γκαίτε πειράχθηκε ἀπὸ τὴν ἀπάντησι αὐτῆ, γιατί ὁ «Φάουστ» εἶχεν ἐκδοθῆ πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ. Ἔσμιξε τὰ φρύδια καὶ εἶπε ξερά:

— Κύριε Χαΐνε, δὲν ἔχετε ἄλλες ὑποθέσεις στὴ Βαυμάρη;

Ὁ Χαΐνε ἀντελήφθη πὼς ὁ Γκαίτε προσπαθοῦσε νὰ τὸν προσβάλῃ. Δὲν ἔδειξε ὅμως τίποτε. Μετὰ μεγάλο σεβασμὸ πάντοτε, σὰν νὰ μὴν εἶχε μεσολαβήσει τίποτε, ἀπάντησε εὐγενικῶς:

— Ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού πέρασα τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ σας, ἔλες μου ἡ ὑποθέσεις στὴν πόλι αὐτῆ τελείωσαν.

Κι' ἀφοῦ ἔκαμε μιὰ βαθεῖα ὑπόκλισι, ἔφυγε.

***

Στὰ 1825, ὁ Χαΐνε τελείωσε τὶς σπουδὲς του στὸ Λούνεμπουργκ καὶ ἀνεκνήρυχθη διδάκτωρ. Τὸ περίεργο εἶνε ὅτι στὸ διδακτορικὸ του δίπλωμα ὁ Χαΐνε ἀπέδιδε μεγάλη σημασία, ὅπως φαίνεται ἄλλως τε καὶ σὲ κάποιον «σχέδιον» ἀπομνημονευμάτων του,

ὅπου, μεταξὺ τῶν ἄλλων, γράφει:

«Σὲ κάποιον βιβλίο ἐναντίον μου πού ἐξεδόθη τελευταίως, ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ διδακτορικὸ μου δίπλωμα τὸ ἀγόρασα. "Ε, λοιπόν, ὅσο καὶ ἂν φαίνεται αὐτὸ παιδαριῶδες, ἀπ' ὅλα τὰ ψεῦδη πού ἐγράφησαν γιὰ τὸν ἰδιωτικὸ μου βίον, θὰ ἤθελα νὰ διαψευσθῇ! "Ἄς λέν ὅτι εἶμαι νόθος γιοῦς δημίου, ληστής, ἄθεος, κακὸς ποιητὴς... Μ' αὐτὰ ὅλα γελῶ. "Ἄλλ' ἡ καρδιά μου πληγώνεται ὅταν θλέπω νὰ διαμφισθητῆται ἡ διδακτορικὴ μου ἀξιοπρέπεια. Κι' ὡστόσο — αὐτὸ ὅμως ἄς μείνῃ μεταξὺ μας — ἂν καὶ διεάκτωρ τῆς νομικῆς, ἀπ' ὅλες τὶς ἐπιστῆμες... ἡ νομικὴ ἐπιστῆμη εἶνε ἡ μόνη πού κατέχω λιγώτερο!...»

***

Στὰ 1827 ὁ Χαΐνε ἐπεσκέφθη τὴν Ἀγγλία. Τὸν περισσότερο καιρὸ ἔμεινε στὸ Λονδίνο, ὅπου φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸν θεῖο του, τὸν Σολομῶντα Χαΐνε.

Ὁ θεῖος αὐτοῦ, ἦταν ἕνας πᾶμπλουτος τραπεζίτης. Ὅσο πλούσιος ὅμως ἦταν, ἄλλο τόσο ἦταν καὶ τσιγγούνης. Πρὶν φύγῃ ὁ Ἑρρίκος γιὰ τὸ Ἀμβούργο, ὁ θεῖος του τοῦ ἔδωκε ἕνα συστατικὸ γράμμα γιὰ τὸν Ρότσιλδ, καθὼς καὶ μιὰ συναλλαγματικὴ τετρακοσίων λιρῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Ρότσιλδ. Ἐφρόντισεν ὡστόσο νὰ ἐξηγήσῃ στὸν ἀνηψιὸ του πὼς ἡ συναλλαγματικὴ ἦταν μόνον... γιὰ τοὺς τύπους, καὶ γιὰ νὰ καταστήσῃ τὴ σύστασι ἀκόμα πιὸ σοβαρῆ.

Ὁ Ἑρρίκος ὅμως... δὲν τᾶκουγε αὐτά! Καὶ φαντάζεσθε τὴν ὀργὴ τοῦ Σολομῶντος Χαΐνε ὅταν λίγες μέρες μετὰ τὴν ἀναχώρησι τοῦ ἀνεψιοῦ του, ὁ μὲν Ρότσιλδ τὸν ἐπληροφόρησε μ' ἕνα γράμμα τοῦ ὅτι «κανένας Ἑρρίκος» Χαΐνε δὲν πῆγε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, τὸ τραπεζιτικὸ γραφεῖο ὅμως τοῦ Ρότσιλδ τοῦ ἔστειλε μιὰ εἰδοποίησι ὅτι... ἡ μερίς του εἶχε χρεωθῆ μετὰ 400 λίρες!

Ὁ Σολομῶν δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτε κι' ἔτσι... κατὰπιε τὸ θυμὸ του.

Μετὰ λίγες ἡμέρες ὅμως ὁ Ἑρρίκος ἐπέστρεψε στὸ Λονδίνο καί... εἶχε τὸ θράσος νὰ πᾶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ θεῖο του. "Ε, τότε πειὰ ὁ Σολομῶν δὲν κρατήθηκε.

— Ἀχ, κακοκέφαλε! τοῦ φώναξε μόλις τὸν ἀντίκρυσεν. Ἀχ, τεμπέλαρε! κακοῦργε! καταχραστὴ τῶν χρημάτων μου! Δὲν θὰ γίνῃς ποτὲ ἱκανὸς γι' ἄλλο τίποτε παρὰ μόνον γιὰ νὰ πετᾷς τὰ λεφτὰ ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ νὰ μουντζουρώνῃς βιβλία;!

Ὁ Ἑρρίκος Χαΐνε τὸν ἄκουσε μετὰ μεγάλη ἀταραξία. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἄφησε νὰ ξεσπάσῃ, τοῦ ἀπάντησε μετὰ τὸ σαρκαστικὸ του ὕφος:

— Μὰ, ἀγαπητέ μου θεῖε, γιατί παραπονεῖσθε; Μήπως ἔχετε τὴν ἀξίωσι, πλούσιος καθὼς εἴστε, νά... μὴ πληρῶνετε τὴν τιμὴ τοῦ ὅτι φέρνετε τὸ ὄνομά μου;!

Καὶ χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τίποτε, πῆρε τὸ καπέλλο του καὶ ἔφυγε.

***

Στὰ 1828, ὁ Χαΐνε ἐπεσκέφθη τὴν Ἰταλία. Στὴν Φλωρεντία τοῦ συνέβη ἕνα χαριτωμένον ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖο ἀξίζει νὰ ἀφηγηθοῦμε.

Στὸ ξενοδοχεῖο ὅπου εἶχε ἐγκατασταθῆ, ἔτυχε νὰ σχετισθῇ μετὰ μιὰν ἀγγλικὴν οἰκογένεια, ἀπαρτιζομένην ἀπὸ τὸν πατέρα, τὴν μητέρα καὶ δύο ῥοδοκόκκινες κόρες. Κατὰ τὴν πρώτη ἐπίσκεψι τοῦ Χαΐνε στὴν οἰκογένεια αὐτῆ, τοῦ προσεφέρθη τσαΐ τὸ ὁποῖο ὁ ποιητὴς μας ἐπήνεσεν ὡς ἐξαιρετό.

— Ἀ, βέβαια, εἶπε ὑπερήφανα ὁ πατέρας, τὸ φέρνω ἀπὸ τὸ Λονδίνο γιατί, καθὼς θὰ ξέρετε, στὴν Ἰταλία δὲν ὑπάρχει τσαΐ...

Ὁ Χαΐνε χαμογέλασε.

— Νομίζω πὼς κάνετε λάθος, εἶπε. Ἐγὼ πίνω κάθε μέρα.

— Ποῦ; Ἐδῶ στὸ ξενοδοχεῖο;

— Μάλιστα, ἐδῶ! Πίνω κάθε βράδυ...

Δὲν εἶνε βέβαια τόσο καλῆς ποιότητος σὰν

Ὁ Ἑρρίκος Χαΐνε
(Χαλκογραφία ἀπὸ ἔκδοσιν τῶν «Ἀπάντων» τοῦ ποιητοῦ)

τὸ δικό σας, ὅπωςδήποτε ὁμως πίνεται...

— Πολὺ περίεργο! ἀνέκραξεν ἡ οἰκογένεια.

— Γιὰ νὰ σὰς πείσω, εἶπε τότε ὁ Χάινε, σὰς προσκαλῶ αὐριο τάπογευμα νάρθητε νὰ πάρουμε τὸ τσαΐ μαζύ.

Οἱ Ἄγγλοι, δυσπιστοῦντες ἀκόμη, ἐδέχθησαν. Πράγματι δὲ, τὸ ἀπόγευμα τῆς ἄλλης μέρας, πῆγαν καὶ οἱ τέσσαρες στὸ δωμάτιο τοῦ Χάινε.

Ὁ ποιητὴς ἐκάλεσε τὸν ὑπρέτη τοῦ ξενοδοχείου, παράγγειλε τὸ τσαΐ καὶ, ἕως ὅτου ἐτοιμασθῆ, ἄρχισε νὰ κουβεντιάσῃ μετὰ τοὺς προσκαλεσμένους του. Συζητήσαν γιὰ τὸν Βύρωνα (ποῦ ἦταν τότε τὸ θέμα κάθε συζητήσεως), συζητήσαν γιὰ ὄλους τοὺς ποιητὰς, ζωντανούς καὶ πεθαμένους. Ἡ ὥρα περνοῦσε... τὸ τσαΐ ὁμως δὲν ἔρχόταν. Ὁ Χάινε ἄρχισε ν' ἀνυπομονῆ.

Πέρασε ἕτσι μιὰ ὥρα σχεδόν.

Ὁ Χάινε ἔχασε στὸ τέλος τὴν ὑπομονή του κι' ἄρχισε νὰ γτυπᾶ μετὰ δύναμι τὸ κουδοῦνι. Σὲ λίγο ἐμφανίστηκε ὁ ὑπρέτης. Φαίνόταν νὰ τάχη χαμένον... Ζήτησε συγγνώμην, ἐβεβαίωσε πὼς σὲ λίγο τὸ τσαΐ θὰ ἦταν ἔτοιμο, ἐπέλλισε πὼς συνέβη «κάποιο ἀτύχημα» κι' ἔφυγε.

Πέρασε ἄλλη μισὴ ὥρα. Ἐ, ὁ Χάινε πλέον εἶχε γίνεи ξέω φρενῶν. Οἱ Ἄγγλοι καλεσμένοι του τὸν κυτοῦσαν εἰρωνικά κ' ἡ ροδοπάρεϊες μὲς ἐκάγχαζαν πειὰ φανερά... Ὁ Χάινε ξαναχτύπησε τὸ κουδοῦνι... Αὐτὴ τὴ φορά ἦρθε ὁ ἴδιος ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου. Φαίνόταν κι' αὐτὸς ὀρυθημένος, ὅπως κι' ὁ ὑπρέτης του.

— Τί συμβαίνει λοιπὸν καὶ δὲν ἔρχεται τὸ τσαΐ; ρώτησε ὀργισμένος ὁ Χάινε...

— Νὰ σὰς ἐξηγήσω... ἐπέλλισεν ὁ διευθυντὴς. Τσαΐ δὲν ἔχουμε δυστυχῶς... Ἐπειδὴ ὁμως, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποῦ ἦρθατε στὸ ξενοδοχεῖο, τὸ ζητήσατε μετὰ ἐπιμονή, ἀναγκασιότακα νὰ κάνουμε τὸ ἔξῃς: Ὁ κύριος ἀπὸ δῶ (κι' ἐδειξε τὸν Ἄγγλο) παίρνει τακτικά, κάθε ἀπόγευμα, τὸ τσαΐ του... Ὅταν λοιπὸν φέρναν τὴν τσαγιέρα στὴ κουζίνα γιὰ νὰ τὴν πλύνουν, ἐβράζαμε μέσα στὸ τσαΐ ποῦ εἶχεν ἀπομείνει... δεύτερο νερὸ καί... σὰς τὸ σερβίραμε... Σήμερα ὁμως ὁ κύριος δὲν πῆρε διόλου τσαΐ... Ὄστε!...

Ὁ Χάινε ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν νὰ θυμῶσῃ. Προτίμησε ὁμως νὰ... σκάσῃ κι' αὐτὸς στὰ γέλια, κι' ἔτσι τὸ ἐπεισόδιο ἔληξε μέσα στὴ γενικὴ εὐθυμία.

***

Κατὰ τὴν αὐτὴ περίπου ἐποχῇ, ὁ Χάινε ἐπεσκέφθη καὶ τὸ Μόναχο. Μόλις ἐγνώσθη ἡ ἀφίξις του, ἡ κοινωνία τῆς πόλεως αὐτῆς ἀνεστατώθη. Ὡς καὶ στὴν Αὐλὴ ἀκόμη γινόταν λόγος γι' αὐτόν. Ἄλλοι ἐξεθειάζαν τὴν ποιητικὴν του μεγαλοφυΐαν, ἄλλοι τὸ σπινθηροβόλο τοῦ πνεύματος καὶ ἄλλοι τέλος τὴν γοητευτικὴν του ὁμιλίαν. Ὅλοι τέλος μιλοῦσαν μετὰ τὸσον ἐνθουσιασμό, ὥστε μιὰ ἀπὸ τὶς πρὶγκίπισσες ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν γνωρίσῃ.

Τίποτε δὲν εἶνε πιὸ εὐκόλο, εἶπε τότε κάποιος ὑπασπιστής. Ξέρω ποῦ κατοικεῖ.

Καὶ ἔστειλε ἀμέσως ἕναν αὐλικὸν ὑπρέτην στὸ σπίτι δὲ ποῦ εἶχε καταλύσει ὁ ποιητὴς, μετὰ τὴν διαταγὴν νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ ἔρθῃ νὰ πάρῃ τὸν καφέ του στῆς Α. Β. Ὑψηλότητος.

Ὁ ὑπρέτης ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τὸν Χάινε καὶ νὰ τοῦ ἐκθέσῃ τὸ σκοπὸ τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ Χάινε τὸν ἄκουσε προσεκτικά, ὅταν δὲ τελείωσε, τοῦ ἀπάντησε:

— Προσφέρατε τὰ σεβάσματά μου στὴν Α. Β. Ὑψηλότητα καὶ εὐχαριστήστε τὴν ποῦ ἔλαβε τὸν κόπο νὰ με σολογιόσῃ. Παρακαλέστε τὴν ὁμως νὰ με συγχωρήσῃ: συνηθίζω, δυστυχῶς, νὰ παίρνω τὸ καφέ μου ἐκεῖ ποῦ παίρνω καὶ τὸ δειπνο μου!

Μόνον τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» ἀγοράζει, εἰς ἀπολύτως ἰκανοποιητικὰς τιμὰς, παλαιὰ βιβλία, ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ, πρὸ τοῦ 1900, διάφορα φυλλάδια, παλιὰς φωτογραφίαις, εἰκόνες, ἔγγραφα κ.τ.λ. Πληροφορίαι: Γραφεῖα «Μπουκέτου», Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5, Κῆπος Κλαυθμῶνος, 8-9 μ. μ. καθ' ἑκάστην καὶ τὰς Κυριακάς.

ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Οἱ γέροι δὲν κάνουν φίλους. Στὰ γεράματα ὄλες ἡ ἀπώλειες εἶν' ἀνεπανόρθωτες.

Καμμιά φορά ἐκεῖνος ποῦ ἀδικεῖ εἶνε πιὸ ἀξιολύπητος ἀπὸ κείνον ποῦ ἀδικεῖται.

Οἱ μεγάλοι ἄντρες εἶνε μεγάλοι καὶ στὰ παραμικρότερα πράγματα.

Ὅποιος λέει τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ λόγια.

Μερικοὶ ἄνθρωποι θάκρυβαν τὸ ταλέντο τους ἂν μποροῦσαν νὰ κρύψουν καὶ τὰ ἐλαττώματά τους.

Πρέπει νὰ ξέρῃ κανεὶς νὰ ὠφεληθῆται ἀπὸ τὴν ἐπιεικείαν τῶν φίλων του κι' ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἐχθρῶν του.

Ὅποιος θέλει νὰ πεθάνῃ εὐτυχῆς ἄς μὴν καταπιάνεται μετὰ πολλὰ πράγματα.

Ἡ λόξα ἐκείνων ποῦ ἐπιτυγχάνουν εἶνε ὅτι νομίζουν τὸν ἑαυτό τους ἐπιτήδειο.

Ἡ δυσπιστία εἶνε κόρη τῆς ἀμαθείας.

Πρέπει νὰ γελοῦμε πρὶν εὐτυχήσουμε, ἀλλοιώτικα ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μὴ γελάσουμε ποτέ.

Ὁ μεγαλύτερος κόλακας γιὰ τὸν καθένα μας εἶνε ἡ ἴδια

μας φιλαυτία καὶ τὸ μόνο φάρμακο ἡ εἰλικρίνεια κ' ἡ παρρησία τῶν φίλων μας.

Ὅποιος μπορεῖ ὄλα νὰ τὰ ὑποφέρῃ, τὰ τολμᾷ ὄλα.

Ἐνα μονάχα αἶσθημα δὲ βλάπτει ἡ ὑπερβολή, τὴν εὐγνωμοσύνη.

Γιὰ νὰ μὴν περιφρονησοῦμε τὸν ἑαυτό μας περιφρονοῦμε πολλὰ πράγματα.

Πολλὰ σπουδαῖα πράγματα τὰ μάθαμε ἀπὸ τὰ ζῶα.

Θέλεις νὰ ζήσῃς καλὰ στὸν κόσμο; Ρώτα κάθε βράδυ τὸν ἑαυτό σου: «Ἐκολάκεισα ἀρκετὰ τὴν ματαιοδοξίαν ἐκείνων μετὰ τοὺς ὁποῖους ἔζησα σήμερα!»

Μέσα στὸ ἀνθρώπινο σῶμα εἶνε φωληασμένες ἡ ἡδονές, ἡ ὁποῖες προσπαθοῦν νὰ πείσουν τὴν ψυχὴν νὰ βγῇ ἀπ' τὸν ἴσιον δρόμον καὶ νὰ ὑποταχθῇ στὶς θελήσεις τοῦ σώματος.

Πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃς τὶς ἡδονές ποῦ εἶνε συνυφασμένες μετὰ τὴν δόξαν, γιὰ τὴν εὐχαρίστησιν γιὰ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς ἀνωτέρου ἀγαθοῦ, εἶνε τὸ καλύτερον πράγμα.

Τὶς μεγάλες ἡδονές καὶ τὰ μεγάλα ἀγαθὰ, μὰς τὰ παρέχουν ἡ ἐγκράτεια, ἡ ὑπομονή, οἱ μόχθοι καὶ οἱ κίνδυνοι.

Ὅταν ἡ ἀνθρώπινη εὐτυχία ἀνεβῇ σὲ μεγάλο ὕψος, ὑπάρχει φόβος νὰ συναντήσῃ τὸν κεραυνὸν καὶ τὴν καταστροφήν.

Ἡ ἐπιθυμία εἶνε ὁ πλοῦτος τῶν φτωχῶν καὶ ὁ κόρος ἡ φτώχεια τῶν πλουσίων.

Τὸ νὰ ἐπιθυμῇ κανεὶς μιὰν ἀπόλυτην ἡσυχίαν, εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ θέλῃ τὸν οὐρανὸν πάντοτε ἀνέφελον.

Πολλές φορές παρατηρεῖται νοικοκυρωσύνη στοὺς νέους καὶ ἐπιπολαιότης στοὺς γέρους. Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ σῦνεις δὲν ἔρχεται μονάχα μετὰ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, ἀλλὰ εἶνε μᾶλλον ζήτημα καλῆς ἀνατροφῆς καὶ φυσικῆς προδιαθέσεως.

Οἱ νέοι πρέπει νὰ χουν σοβαρότητα κι' εὐγένεια μαζύ, τόσο στὸ περπάτημα ὅσο καὶ στοὺς τρόπους καὶ στὸ ντύσιμο.

Ἡ φιλοδοξία πιὸ εὐκόλα κυριεύει τὶς μικρὰς ψυχὰς, παρά τὶς μεγάλες, ὅπως ἀκριβῶς ἡ φωτιὰ πιὸ εὐκόλα πιάνει στὰ φρύγανα καὶ στ' ἄχυρα, παρά στοὺς χοντροὺς κορμούς τῶν δέντρων.

Μόνον ὅσοι δὲν ἔχουν τίποτε, εἶνε ἔτοιμοι νὰ μοιράσων ἀδελφικῶς τὰ πάντα μετὰ τοὺς ἄλλους.

